

12. Elokuvakerronnan perusteita

Elokuvalla – kuten kaikilla muillakin taiteenlajeilla – on oma kielensä. Nämä elokuvakerronnan säännöt ovat juurtuneet mieleemme, koska olemme nähneet elämämme aikana niin paljon eläviä kuvia. Katsoessamme elokuvia tajuamme alitajuisesti, mitä tekijät ovat halunneet sanoa.

Kuvakerrontaa voidaan lähestyä kahdesta eri näkökulmasta:

1. Elokuvaan voidaan luoda sisältöä ja merkityksiä muokkaamalla ruudussa näkyviä asioita. Näihin kuuluvat muun muassa kuvan sommittelu, kuvakulmat ja kuvakoot, värit ja valot, lavasteet ja puvut sekä kameran ja näyttelijöiden liike. Tästä käytetään usein ranskankielistä teatteri-termiä **mise-en-scène**, eli suomeksi **näyttämöllepano**.
2. Toinen tapa luoda merkityksiä on leikata kuvia peräkkäin. Aina kun kuva vaihtuu, katsojan aivot joutuvat reagoimaan muutokseen: mitä tuo voisi merkitä? Tätä tekniikkaa kutsutaan ranskalaisella termillä **montage**, joka suomen-netaan usein **montaasiksi**. Yhtä hyvin voidaan puhua elokuvan **leikkaamisesta**.

Vaikka puhumme elokuvasta, kuuluu elokuvakerrontaan olennaisesti myös **ääni**. Joidenkin mielestä ääni on tasaveroinen keino kuvan rinnalla. Taitavalla äänikerronnalla on mahdollista syventää ja jopa muuttaa kuvan merkitystä.

Elokuvakerronnan kielioppisääntöjä voi opetella parhaiten katsomalla laatuelokuvia ja tekemällä omia videoita. Kameran ja tietokoneen avulla harjoittelu on

vaivatonta ja nopeaa. Kun laitteet on hankittu, ei kuvaaminen edes maksa käytännössä mitään. Kannattaa kokeilla myös kännykän ja tablettitietokoneen käyttämistä, vaikka niiden ominaisuudet ovatkin hieman rajoittuneita. Paras videokamera on se, joka sattuu olemaan mukana.

tehtävä: Montaasia vai kuvan ominaisuuksia?

Katsokaa yksi kohtaus jostakin elokuvasta. Pohtikaa yhdessä, miten siinä oli hyödynnetty montaasia, ja miten mise-en-scèneä eli näyttämöllepanoa? Katsokaa kohtaus tarvittaessa useaan kertaan, sillä kerronnan hienouksia ei välttämättä huomaa ensimmäisellä katselulla.